

WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU GOSPODARKI ODPADAMI NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019” została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.).

Projekt aktualizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019” zgodny jest z krajowym planem gospodarki odpadami 2010 uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946) oraz odpowiada aktualnie obowiązującym wymaganiom stawianym planom gospodarki odpadami, w tym przede wszystkim w:

1. Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251).
2. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Do przeprowadzenia analizy stanu gospodarki odpadami w województwie wykorzystane zostały w głównej mierze dane z wojewódzkiej bazy danych o odpadach. Jako uzupełniające zostały uwzględnione dane zgromadzone przez GUS i WIOŚ.

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2008 - 2011 oraz perspektywnie okresu 2012 - 2019. Rokiem bazowym jest rok 2006 (dla części informacji przyjęto dane za rok 2005 ze względu na brak danych GUS).

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne (grupa 20),
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne.

W województwie wielkopolskim powstaje rocznie ok. 1,1 mln Mg odpadów komunalnych (332,4 kg/mieszkańca). Jednak ilość zebranych odpadów jest mniejsza – w roku 2005 (za rok 2006 brak danych) zebrano jedynie ok. 77% masy odpadów wytwarzanych. Analizując tendencje dotyczące ilości zbieranych (wg GUS) odpadów należy zwrócić uwagę, że w stosunku do roku 2001, corocznie spadała ilość zbieranych od mieszkańców odpadów komunalnych. W województwie wielkopolskim spadek ten, który wyniósł 21,3%, był silniejszy niż w Polsce - 15,6%. Obserwowany spadek ilości zbieranych odpadów nie był skutkiem zmniejszania się ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Może mieć on raczej związek z ubożeniem części społeczeństwa, nie zawieraniem umów na odbieranie odpadów z nieruchomości, zaniżaniem przez przedsiębiorstwa ilości zbieranych odpadów w raportach, indywidualnym spalaniem w piecach oraz umieszczaniem odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, na tzw. dzikich wysypiskach. Szacuje się, że w sposób niekontrolowany do środowiska trafia ok. 10% masy wytworzonych odpadów, a więc w przypadku województwa wielkopolskiego ok. 100 tys. Mg. Część masy wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji mieszkańcy wykorzystują we własnym zakresie np. kompostując je na terenie posesji (odpady z pielęgnacji ogrodów przydomowych, odpady kuchenne), spalając w piecach lub do karmienia zwierząt domowych. Ocenia się, że w ten sposób zagospodarowuje się na terenach wiejskich ok. 70% odpadów ulegających biodegradacji i 15% w małych miastach. Łącznie w taki sposób corocznie zagospodarowywanych mogło być w województwie ok. 150 tys. Mg odpadów biodegradowalnych. Nadal nie wszyscy mieszkańcy województwa wielkopolskiego objęci są zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych, przede wszystkim na terenach wiejskich (78%). Natomiast w miastach powiatowych, wszyscy mieszkańcy mieli bezpośredni dostęp do pojemników.

Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne są zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej (w roku 2006 – 91,5%). Jednak corocznie wzrasta ilość gmin prowadzących selektywną zbiórkę. W sposób selektywny zbierane były przede wszystkim papier i tektura oraz szkło.

Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych w woj. wielkopolskim jest ich składowanie. W roku 2005 (dla roku 2006 brak danych) unieszkodliwiono w ten sposób 96,2% masy odpadów zebranych (75,1% masy odpadów wytworzonych).

W województwie funkcjonuje 100 składowisk odpadów komunalnych spełniających minimalne kryteria formalne o łącznej pojemności 15 263,9 tys. Mg (wg stanu na dzień 31.12.2006, wg WIOŚ) oraz 7 sortowni (nominalne moce przerobowe 350 tys. Mg/rok) i 14 kompostowni (130 tys. Mg/rok).

Funkcjonujące w województwie sposoby gospodarowania odpadami komunalnymi nie pozwoliły na osiągnięcie w roku 2006 zakładanych celów dotyczących m.in.:

- objęcia zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców województwa (realizacja 64 – 76%);
- skierowania na składowiska do 83% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995) (realizacja 82% - 96%);

Zrealizowano natomiast cele dotyczące recyklingu odpadów opakowaniowych.

Przemysł w roku 2006 wytwarzał ok. 6,5 mln Mg odpadów, a więc o ok. 52% więcej niż w roku 2002. Najwięcej wytwarzano odpadów z grupy 02 (Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności) – 43% oraz z grupy 10 (Odpady z procesów termicznych) – 28,4%. Wytworzone odpady poddawane są przede wszystkim odzyskowi – 75% w roku 2005 (dla roku 2006 brak danych). Taki sposób gospodarowania odpadami należy uznać za korzystny dla środowiska.

Opracowane analizy wskazują, że do roku 2019 wzrastać będzie masa zarówno odpadów komunalnych jak i odpadów powstających w przemyśle, w tym również odpadów niebezpiecznych.

Wskazane w projekcie aktualizacji planu gospodarki odpadami cele oraz kierunki działań wpłynąć będą na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku:

1. Zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową (opakowania, surowce inne niż opakowaniowe, gruz budowlany) oraz recyklingu organicznego odpadów ulegających biodegradacji (odpadów kuchennych i ogrodowych) poprzez kompostowanie indywidualne oraz w kompostowniach i instalacjach fermentacji odpadów.
2. Ograniczania masy odpadów składowanych.
3. Zamykania składowisk nie spełniających wymogów prawa oraz wymogów technologicznych.
4. Wyeliminowania składowania odpadów nie przetworzonych oraz składowania wyłącznie frakcji odpadów wcześniej sortowanych o zmniejszonej zawartości składników biologicznie rozkładalnych (a przez to zmniejszonej emisji gazów cieplarnianych i uciążliwości dla środowiska).
5. Modernizacji oraz budowy nowych składowisk w ramach zakładów zagospodarowania odpadów, co pozwoli na radykalne zmniejszenie uciążliwości składowisk dla otoczenia.
6. Stosowania technologii spełniających kryteria BAT.

Dla realizacji postawionych celów gospodarowania odpadami komunalnymi, w województwie wielkopolskim przewiduje się budowę 14 ponadgminnych Zakładów Zagospodarowania. Wyboru lokalizacji pod Zakłady Zagospodarowania Odpadów dokonano przyjmując następujące kryteria:

1. Kontynuacja działań podjętych w wyniku realizacji *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego* (uchwała Nr XIII/170/2003 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 września 2003 r.).
2. Uwarunkowania przyrodnicze.
3. Podjęte przez powiaty i gminy działania w zakresie organizacji ZZO.
4. Czynniki logistyczne (w tym m.in. długość transportu, jakość sieci drogowej, itp.).

5. Plan zamykania składowisk niespełniających określonych wymagań.
6. Konsultacje z powiatami i gminami oraz wynikające z nich deklaracje.

Przyjęte w projekcie aktualizacji *Planu* rozwiązania w żaden sposób nie będą prowadzić do transgranicznych oddziaływań emisji zanieczyszczeń.

Realizacja *Planu* wpłynie na zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko gospodarowania odpadami w wyniku:

1. Intensywnej edukacji w tym zakresie, w tym promowanie działań mających na celu minimalizację wytwarzanych odpadów.
2. Minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas zagospodarowania odpadów (stosowanie technologii spełniających kryteria BAT).
3. Wykorzystania frakcji organicznych odpadów do produkcji kompostu (nawożenie, rekultywacja) lub/i biogazu.
4. Wykorzystania frakcji palnych odpadów do produkcji energii, oraz żużla i niektórych frakcji odpadów budowlanych do celów budowlanych.
5. Zbiórki selektywnej i wysegregowania odpadów niebezpiecznych i ich unieszkodliwienia w odpowiednich instalacjach.
6. Składowania wyłącznie tych odpadów, z których wcześniej wysortowano odpady mające wartość materiałową, niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji.
7. Minimalizacji emisji do środowiska zanieczyszczeń ze składowisk poprzez ograniczanie ilości składowanych odpadów oraz zamykanie składowisk nie spełniających odpowiednich wymagań.
8. Likwidacji tzw. dzikich wysypisk i wyeliminowanie powodów, w wyniku których powstają nowe.

Proponowane w projekcie aktualizacji *Planu* technologie zagospodarowania odpadów będą miały pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez:

1. Zmniejszenie emisji ze składowisk, przede wszystkim ze względu na zmniejszenie ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji oraz zamykanie składowisk niespełniających odpowiednich wymagań.
2. Zmniejszenie spalania paliw w elektrowniach lub elektrociepłowniach.
3. Zwiększenie wykorzystania nawozowego przetworzonych odpadów ulegających biodegradacji, co zmniejszy ilość stosowanych odpadów sztucznych.